

Verksamhetsberättelse 2023 för FOU nu

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning av det gångna året.....	3
2	Verksamheten 2023.....	5
2.1	Genomförda projekt och processer	6
3	Medarbetare	17
4	Ekonomi.....	18
4.1	Resultaträkning.....	18
5	Verksamheten 2024.....	19

1 Sammanfattning av det gångna året

Verksamheten har under 2023 på olika sätt, utifrån behov, förutsättningar och intresse i och med praktiken bidragit i omställningen mot en god och nära vård och omsorg. FOU nu har fortsatt fokuserat på stöd till förbättring av kvalitet och effektivitet i vård och omsorg inom äldreområdet samt området personer med funktionsnedsättning (LSS) genom utvecklings-, utbildnings- och forskningsprocesser tillsammans med berörda verksamheter.

Största delen av FoU-arbetena har involverat *både region och kommun/vård och omsorg i samverkan*, samtidigt som vissa arbeten har en tydligare regional eller kommunal profil. Huvuddelen av arbetena har haft en bredd som riktat sig till *både äldre och funktionshinderområdet*. Exempelvis:

- * Stöttad och stärkt samverkan och utvecklingsarbeten mellan lokala aktörer utifrån geografisk samordning
- * Stöd till stärkt lokal samverkan med fokus på övergångar och utskrivning från slutenvård
- * Stöd till samverkan kring personer med kognitiv sjukdom/demens
- * Stärkt regional samverkan för Forskning, Utveckling, Utbildning avseende funktionshinderfrågor i Stockholms län
- * Stöd till utveckling av Anhörigperspektivet inom alla socialtjänstens områden
- * Test, utveckling och uppföljning av systematisk färdighetsträning inom och mellan socialtjänsten och vården
- * Stärkta lärmiljöer, kvalitet och verksamhetsutveckling i samverkan med verksamheter och lärosäten
- * Praktisknära forsknings- och utvecklingsprojekt i samverkan med verksamheter och andra FoU:er om samverkan kring förebyggande egenvård i hemmiljö, för att förebygga ohälsa hos äldre personer samt för att studera orsaker till och ta fram nya arbetsmodeller rörande minskad återinläggning till slutenvården
- * Stärkt systematiskt kvalitetsarbete för kommunal verksamhet utifrån öppna jämförelser äldre, LSS och myndighet
- * Ökat erfarenhetsutbyte, samverkan samt synliggörande av forskningsresultat genom Nätverk Valfärdsteknologi, IBIC-nätverk, Nätverk för utveckling av dagverksamhet demens samt Nätverk Kognitiv sjukdom/demens
- * Omvärldsbevakning som komplement till det som händer regionalt och delregionalt
- * Ökad samordning mellan FoU:er i norra länet för en mer ändamålsenlig, hållbar och verkningsfull FoU-verksamhet. samt stärkta synergier med andra FoU:er, socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård i regionen utifrån kunskapsstyrningen

FOU nu:s delade ägarskap mellan regionen och de åtta kommunerna är en framgångsfaktor i arbetet. Den samlade bedömningen är att måluppfyllelsen för 2023 är god.

FOU nu möjliggör en struktur och arena för kontaktytor och möten mellan verksamheter inom och mellan vård och omsorg. Huvuddelen av genomförda och pågående arbeten sker i samverkan mellan kommun och region och mellan olika verksamheter. Genom att utgå från utmaningar och utvecklingsbehov som är grundade i vårdens och omsorgens vardag möjliggör vi gemensamma praktikrelevanta FoU-arbeten som engagerar och genomförs i och av praktiken. Praktikens utmaningar adresseras och verksamheter utvecklas redan under FoU-arbetets gång. Samtidigt bidrar vi till att ny kunskap tas fram utifrån det praktikinära arbetet och synliggörs i den kontext där den sen ska användas och därigenom lättare och snabbare tas upp och används av praktiken. Genom systematik i FoU-arbetet och genom praktikens medverkan och engagemang bidrar vi även till att stärka praktikens kapacitet att arbeta med systematisk utveckling och till ett nyfiket, vetenskapligt förhållningssätt, vilket möjliggör mer långsiktigt avtryck och ger fördelar i praktiken även bortanför det specifika arbetet. Ägarskapet för den förändring som sedan ska genomföras ligger alltid hos huvudmannen och medverkande verksamheter.

Utvecklingsprojekt som bedrivits har lett till kunskapsökning och forskning. FOU nu har möjlighet att söka externa forskningsmedel, forskarkompetens och forskningssamarbeten i samverkan med andra aktörer. Detta utmynnar i processer samt utvecklingsprojekt som evidensbaseras och kommer verksamheterna till nytta utan att belasta den gemensamma basfinansieringen.

Allt FoU-arbete som engagerar praktiken styrs av ägarnas gemensamma prioriteringar. FOU nu leds av en styrgrupp, bestående av en representant för varje part. En viktig dialog- och samarbetspartner är FoU-rådet. Varje part har representation i FoU-rådet. Stockholms läns sjukvårdsområde är administrativ huvudman för FOU nu.

2 Verksamheten 2023

FOU nu är en forsknings- och utvecklingsenhet i samverkan mellan Region Stockholm och de åtta kommunerna Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro samt Upplands Väsby. Målsättning med forsknings- och utvecklingsarbete är att stärka förutsättningarna för ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg av äldre personer och inom LSS-området för vuxna med funktionsnedsättning.

FOU nu:s arbete utformas utifrån styrgruppens gemensamma fokusområden och prioriteringar med fokus på frågor där samverkan mellan kommun och region är en förutsättning. Ett *övergripande prioriterat område* för 2023 var *stöd i omställningen mot en God och Nära vård och omsorg* vilket rymmer både äldre- och funktionsnedsättningsperspektivet. Arbete har präglats av följsamhet till förändrade behov och förutsättningar med en kontinuerlig omprövning och värdering av FOU nu:s arbetssätt. Det innebär också att arbetsprocesserna utformats så att de kan förändras över tid när förutsättningar och behov förändras.

Verksamheten omfattar hela FoU-området, dvs utveckling, utvärdering, utbildning (med utbildning avses arbeten relaterade till verksamhetsintegrerat och arbetsplatsförlagt lärande i samverkan med lärosäten) samt forskning. Arbetet som bedrivs är tillgänglig för alla verksamheter, oavsett driftsform, som arbetar inom äldre- och funktionshinderområdet inom ägarkommunerna och Region Stockholm.

Största delen av FoU-arbetena har *involverat både region och kommun/vård och omsorg i samverkan*, samtidigt som *vissa arbeten har en tydligare regional eller kommunal profil*. Huvuddelen av arbetena har haft en bredd som *riktat sig mot båda områdena äldre och funktionshinder*. En ägare/verksamhet väljer vilka samarbeten/processer de vill medverka i samt hur aktivt de vill medverka. Ibland kan en ägare/kommun eller RS-verksamhet utgöra pilotverksamhet för att skapa lärande och erfarenhet innan spridning och implementering sker hos andra. Medverkan sker i olika grad och kan variera över tid, utifrån behov, förutsättning och intresse.

FoU-arbetet för stärkt lärande och förbättring av praktiken har utgått från lokala förutsättningar, utvecklingsbehov och utmaningar som synliggjorts tillsammans med involverade parter. Detta har möjliggjort gemensamma praktikrelevanta FoU-arbeten som engagerat och genomförs i och av praktiken. Arbetet har också möjliggjort praktikinära forskning där ny kunskap tagits fram parallellt med eller efter utvecklingsarbetet, vilket möjliggjort utveckling bortanför det specifika arbetet.

Strukturerade kontaktytor mellan verksamheter och förståelse för varandras uppdrag och förutsättningar har stärkts, vilket är centralt för en sammanhållen vård och omsorg. Samverkan med universitet, högskola, yrkeshögskola och gymnasium har också förekommit i några processer. Inom funktionshinderområdet (LSS) sker samverkan med högskolor, FoU-verksamheter och centrumbildningar inom Region Stockholm.

FOU nu har under 2023 varit en resurs för omvärldsbevakning där den nationella och internationella utvecklingen är viktig som komplement till det som händer regionalt och delregionalt. Samarbete och synergier med regionens FoU-verksamheter (såväl inom området äldre, funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg samt centrumbildningar inom regionen) har stärkts.

Kunskapsstyrningen etableras i regionen vilket ökar förutsättningarna för regional samverkan och synergier mellan välfärds-FoU:erna och centrumbildningarna i frågor som rör socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård. Regional Samverkans- och Stödstruktur (RSS) är en regional aktör i kunskapsstyrningen inom socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård. RSS möjliggör bland annat att samlas i länet kring strategiskt viktiga frågor, utnyttja befintliga resurser på ett mer samordnat och resurseffektivt sätt samt att förbättra förutsättningarna för evidensbaserad praktik inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård i länet.

FOU nu:s samfinansiering av Region Stockholm och kommuner är en starkt bidragande faktor till framgångsrikt organisations- och huvdmanöverenskridande samarbete. Verksamhetens styrgrupp och FoU-råd har sammanträtt vid fyra tillfällen vardera under året.

2.1 Genomförda projekt och processer

Utifrån det prioriterade stödet i omställningen mot en God och Nära vård och omsorg och målsättningen att bidra till ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning görs bedömningen att måluppfyllelsen är god. Nedan motiveras denna bedömning med beskrivningar av vad som har genomförts och åstadkommit under året.

Utveckling av lokal samverkan vård – omsorg

Flera arbeten har kretsats kring samverkan mellan kommun och region och en sammanhållen vård och omsorg. Genom nedanstående arbeten har kapaciteten för samverkan och en mer sammanhållen vård och omsorg stärkts, dels specifikt utifrån aktuella projekt men även generellt till gagn för samverkan i allmänhet. Arbetena har också bidragit till ökad kunskap om förutsättningar för och effekter av sammanhållen vård och omsorg.

Lokal samverkan geografisk samordning/ "kluster"

Med grund i lokala förutsättningar och prioriteringar har samverkan stöttats och stärkts mellan lokala aktörer utifrån geografisk samordning, exempelvis husläkarmottagningar, hemsjukvård, primärvårdsrehab, geriatrik, ASiH, psykiatri samt socialtjänstens verksamheter för stöd till äldre och vuxna med funktionsnedsättning (i dialog med SLSO, Storsthlm och andra FoU:er). Arbeten har även startat där alla delar av socialtjänsten inkluderats i nära vård-samverkan.

Arbetet har skett på tre huvudsakliga sätt:

- Stöd till att hitta former för att tillsammans starta upp samverkan och identifiera gemensamma utvecklingsområden

I Solna har planering påbörjat av gemensam uppstart av god nära vård samverkan för hela socialtjänsten och primärvård, psykiatri, geriatrik. Arbetet ska ske våren 2024. I Järfälla medverkar FOU nu genom att ingå i och följa arbetet i samverksansgruppen för god nära vård utifrån geografisk samordning. I Sundbyberg har stärkt samverkan inom psykiatri/beroende initierats. FOU nu har bidragit med processledning. På Ekerö genomfördes en workshop under hösten för att stärka den gemensamma grunden för lokal samverkan och för att tillsammans identifiera områden för utveckling. FOU nu höll i workshopen, bidrog med processledning, dokumentation och lärdomar.

- Stöd för genomförande av gemensamma lokala utvecklingsarbeten där personal från berörda verksamheter involvera

Ex Järfälla. Inom ramen för lokal samverkan har en arbetsgrupp utsetts för att bedriva ett utvecklingsarbete för bättre SIP (här finns erfarenheter från arbete som pågår i Solna och tidigare SIP-arbete i Sundbyberg m.fl.). FOU nu bidrar även här med modell för samverkan och workshops, processledning, dokumentation och lärdomar

- Delregionalt erfarenhetsutbyte för stärkt och effektiv lokal samverkan

Det delregionala samarbetet har fortsatt, bla med en gemensamt avstamp i oktober för erfarenhetsutbyte tillsammans med regionen och kommunerna i nordväst där GSA:er, kommunernas kontaktpersoner, andra berörda aktörer bl a från regionen och Storsthlm medverkade. En digital erfarenhetskonferens i januari 2024 byggde vidare på det delregionala samarbetet och de gemensamma frågor där samverkan kan stärka arbetet.

Övergångar och utskrivning från slutenvården

Som en del i sammanhållen vård och omsorg har FOU nu gett fortsatt stöd till stärkt lokal samverkan med fokus på övergångar och utskrivning från slutenvård, utifrån geografisk samordning/”kluster”.

Formerna för stöd har anpassats efter behov, den lokala kontexten samt utifrån vad andra aktörer gör för att undvika eventuellt dubbelarbete. Projekt för implementering av lokal modell för samverkan kring SIP i Järfälla har pågått under året och fortsätter även 2024. Motsvarande arbete har påbörjats i Solna. Vidare har implementeringen av Förstärkt utskrivning från slutenvården följts och stöttas utifrån den lokal samverkan.

Studera orsaker till och ta fram nya arbetsmodeller rörande återinläggning till slutenvården

En annan aspekt av sammanhållen vård och omsorg utgår från behovet av att bättre förstå orsaker till återinläggning till slutenvård. Ett forskningsprojekt med externa medel som beviljades anslag under 2021 är ”Samordning av vård och omsorg efter utskrivning i ett komplext sjukvårdssystem - dagens situation och en möjlig väg framåt”. Forskningsprojektet syftar dels till ökad kunskap om riskfaktorer för återinskrivning efter geriatrisk slutenvård och dels till att ta fram nya arbetsmodeller för att förbättra vårdövergångar mellan öppenvård, geriatrisk slutenvård och kommunal hälso- och sjukvård. En artikel har publicerats som visar att de patienter utskrivna från geriatriken med lägst antal timmar med ocialtjänstinsatser har en högre sannolikhet att bli återinlagda på sjukhuset inom 30 dagar jämfört med de med mer omfattande socialtjänstinsatser.

Ytterligare en inskickade artikeln har ett hälsoekonomiskt perspektiv och analyserar konsumtionen av regionfinansierad sluten- och öppenvård samt kommunfinansierad omsorg för patienter som tidigare erhållit geriatrisk slutenvård. Resultaten kan användas som underlag för att bättre förstå kostnader relaterat till olika resursslag avseende olika grupper av patienter, och vore användbara vid utvärdering av framtida interventioner liksom organisatoriska förändringar

Arbetet är ett 4-årigt forskningsprojekt i samverkan med olika centrumbildningar, Tema Inflammation och Åldrande och Karolinska Institutet.

Stöd till samverkan kring personer med kognitiv sjukdom/demens

Stöd till samverkan kring personer med kognitiv sjukdom/demens är en fortsättning från tidigare år och har skett på tre huvudsakliga sätt under 2023:

- Nätverk mellan kommuner och kognitiva mottagningar

Nätverket mellan kommuner och kognitiva mottagningen vid Jakobsbergsgeriatriken, Capio Geriatrik Sollentuna, Capio Geriatrik Löwet och

Stockholms sjukhem/Brommageriatriken har fortsatt under året. Målsättning är stöd till lokal samverkan, spridning av kunskap samt erfarenhetsutbyte mellan parterna för att inspirera, underlätta och samordna idéer för utveckling av sammanhållen vård och omsorg kring personer med demenssjukdom och stöd till deras anhöriga. Mötena sker fysiskt med möjlighet att numera även delta på distans. Totalt 4 möten genomfördes under 2023. Ett möte genomfördes tillsammans med närtverket för utveckling av dagverksamhet - demens, med fokus på att förstå och lösa hälso och sjukvårdsuppdraget för dagverksamhet.

- Stöd till uppdatering av lokala program demens utifrån efterfrågan och nationella styrdokument (standardiserade vård- och insatsförlopp mm)

När det gäller lokal samverkan kring personer med demenssjukdom har FOU nu erbjudit stöd i uppdatering av de lokala programmen kopplat till god nära vård. Dialog är initierad med Järfälla och Sigtuna.

- Regionalt nätverk demens/kognitiv sjukdom Region Stockholm och Gotland

Under året har FOU nu fortsatt aktivt bidragit till det regionala nätverket för kognitiv sjukdom/demens i Stockholms län. Medverkande i arbetsgruppen för nätverket är förutom FOU nu; sammankallande för Kognitiva mottagningarnas nätverk i länet, APC (akademiskt primärvårdscentrum), PKC (Palliativt Kunskapscentrum) samt Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum och sker i samverkan med Svenskt demenscentrum.

Nätverket hade tre möten under 2023 och har ca 60 medlemmar från kommunerna (demenssamordnare, MAS, demensteam, anhörigstöd, omsorg/LSS, bistånd, förebyggande), primärvården (vårdcentral, rehab), kognitiva mottagningar, Carpe, alla länets äldre-FoU:er, RPO primärvård, PKC (palliativt kunskapscentrum), Tio Hundra, kvalitetsregistret Sve Dem och Karolinska Institutet.

Idé och syftet med nätverket är att bidra till erfarenhetsutbyte samt stärka samarbetet inom regionen mellan berörda aktörer inom vård och omsorg. Nätverket är ett forum för att sprida information och goda exempel samt lyfta frågor om demens/kognitiv sjukdom som berör hela regionen.

En fråga som lyfts flera gånger är det samlade stödet till yngre med demenssjukdom. Nätverket har tagit initiativ till att söka former för att underlätta lokal samverkan kring denna målgrupp under 2024.

Planeringsstudie - Utvärdering av omställningen mot God och nära vård – i samverkan med kommun, region och civilsamhälle

En planeringsstudie med sikte på att undersöka förutsättningarna för ett framtida forskningsprojekt om att utvärdera och samtidigt stödja omställningen till ”En god och nära vård” har genomförts. För att få fram relevanta frågeställningar och skapa förutsättningar för kommande forskningsprojekt har intervjuer och enkäter med personer inom kommun, region och civilsamhälle genomförts. En ansökan om forskningsmedel har skickats in under hösten. Fokus i ansökan är samarbetet i ”dyaden” GSA och kommunens samordnande funktion och hur dyaden kan samskapa sammanhållen vård tillsammans med äldre personer. Om projektet beviljas medel kommer forskarna hjälpa till med att facilitera, leda och praktiskt bistå i att utveckla samverkan mellan berörda parter. Mellan FoU:er tillsammans med Region Stockholm samt Karolinska Institutet, externa forskningsmedel.

Stöd till utveckling av vissa verksamheter

Nätverk för utveckling av dagverksamhet demens

Ett nätverk för dem i kommunerna som har i uppdrag att utveckla dagverksamhet för personer med demenssjukdom. FOU nu har genomfört digitala träffar för erfarenhetsutbyte. Nätverket har träffats vid 8 tillfällen under året med korta möten (1 tim) där de olika utvecklingsarbetena presenterat sig och gemensamma frågor lyfts. En träff genomfördes som en tematräff ”HSL inom daglig verksamhet” tillsammans med det andra nätverket – demens (demenssamordnare och kognitiva mottagningar) . En träff hade tema ”levnadsberättelse” Nätverket har vuxit under 2023 då flera personer från samma kommun deltar, både utvecklingsledare, chefer och personal. Vid uppföljningen i december lyfte deltagarna värdet av att utbyta erfarenheter, få inspiration och sätta dagverksamheten i ett större sammanhang. Deltagarna önskade fortsätta nätverket 2024 , bla kring hur man kan involvera brukare (gäster och anhöriga) i utvecklingen av dagverksamheten. Flera kommuner står inför att börja nya grupper för yngre.

Stöd till utveckling av Anhörigperspektivet

Under 2023 har arbetet från 2021/2022 kring Anhörigstöd i framkant fortsatt. I ”kunskapsresan” för anhörigstöd i framkant (2021/2022) medverkade kommunerna för att ta del av aktuell forskning, bidra till att forskningen blir mer praktisknära samtidigt som kommunerna fick stöd för eget kartläggnings/utvecklingsarbete. Arbetet skedde i samarbete med ett forskarteam vid Hälsohögskolan Jönköping University som bl a forskar kring anhörigkonsulentens, biståndshandläggarens och anhörigas roller, förutsättningar och erfarenheter av anhörigstöd.

Nya spår har tagit form.

- FOU nu har medverkat vid uppstartsmöte med alla handläggare (äldre och LSS) samt kontaktcenter i Sollentuna.
- Ett FoU-café tillsammans med forskarna från Jönköping, tema lokal strategi, ägde rum i mitten på maj. Det är ett spår som beskrivs som angeläget, att tillsammans inkl IFO, utifrån ett systemperspektiv, hjälpas åt i framtagande av lokal anhängstrategi.
- Korta digitala seminarier om Anhörigperspektiv inom socialtjänsten har erbjudits chefer inom kommunerna,
- FoU café genomfördes under hösten då Socialstyrelsens vägledning publicerats och forskarteamets samlade resultat var publicerat.

FOU nu bidrar med stöd till de kommuner som avser ta fram/revidera lokal anhängstrategi/policy/plattform. Alla kommuner inom FOU nu har deltagit på något sätt i kunskapsresan. De som medverkat har betonat värdet av att förstå uppdraget kring anhängperspektiv, vad som är centralt i stödet till anhängiga samt vikten av att samarbeta i hela socialtjänsten kring denna fråga. Arbetet har presenterats tillsammans med forskarteamet samt medverkan från anhäng vid ett digitalt lunchseminarium i december 2023.

Stöd till utveckling av öppen/förebyggande verksamhet

Utifrån efterfrågan från kommunerna har under året ett nätverk för chefer för de förebyggande verksamheterna riktat till äldre startat. En första träff då nätverket etablerades genomfördes i december. Möjlighet för funk att inkluderas framöver.

- SAMSAS - Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre – ett samhällsbaserat aktionsforskningsprojekt

Ett praktisknära externt finansierat forskningsprojekt som pågått under året (pågår 2021-2024) är ”Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa hos äldre – SAMSAS”. För att studera och stödja effektiv och hållbar sammanhållen vård och omsorg och förebygga ohälsa hos äldre samskapar och följer vi samverkan vid förebyggande och trygghetsskapande insatser. Projektet genomförs i flera steg där det inledningsvis bland annat har kartlagts hur chefer och beslutsfattare ser på samverkan mellan socialtjänsten, sjukvården och civilsamhället för att hjälpa äldre att behålla sin hälsa så länge som möjligt. Under 2023 har samverkansmodeller för att förebygga försämrad hälsa samskapats mellan forskare, tillika FOU-medarbetare, och aktörer inom socialtjänst, sjukvård och civilsamhälle. Projektet kommer att bidra till mer kunskap om hur aktörer samarbetar för att förebygga ohälsa hos äldre, men också hur forskning kan bidra till samverkan. Arbetet sker gemensamt med länets äldre-FoU:er. Resultat från projektet har tillsammans med

medarbetare från Upplands-Bro presenterats vid digitalt lunchseminarium i september 2023.

- Samarbete kring stöd för förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer

Ytterligare ett arbete med ett förebyggandeperspektiv är STEG - Samarbete kring stöd för förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer. Målet med det externt finansierade forskningsprojektet är att tillsammans med berörda verksamheter – regionens primärvård, kommunens biståndsenhet och hemtjänst - skapa arbetsmodeller för förbättrad samverkan kring stöd till förebyggande egenvård med hjälp av egenvårdsintyget. Arbetet genomförs av äldre-FoU:erna tillsammans med Region Stockholm och Sophiahemmets högskola.

Kompetens och kompetensutveckling

En central förutsättning för omställningen till en nära vård är en ändamålsenlig kompetensförsörjning. Därtill behövs fungerande strukturer för planering av långsiktig kompetensförsörjning och forum för samverkan med utbildningsanordnare både på regional och nationell nivå. Vidare är det avgörande att det finns medarbetare med kompetens för den verksamhet som bedrivs samt att medarbetarna arbetar tillsammans på ett optimalt sätt.

Regionalt lärandenätverk för systematisk träning och säkerställande av färdigheter och förmågor
Lärandenätverk för erfarenhetsutbyte och lokala arbeten i frågor kopplat till kompetens och kompetensutveckling. Fokus på former för systematisk färdighetsträning, ex via ”kliniskt träningscentrum”/metodrum, med träning av kliniska och icke-kliniska moment, ex bemötande, träning i team, samverkan, LUSen etc. Målet är att skapa ett gemensamt lärande och utveckling inom och mellan kommunal och regional verksamhet (utanför storsjukhusen). Medverkar gör både kommuner och verksamheter från hälso- och sjukvården. Under 2023 har nätverket träffats tre gånger, där nätverket besökt befintliga metodrum inom Stockholms län, och några teman som berörts för gemensamt lärande är organisering, samverkan och att säkerställa kompetens

Testa, utveckla samt följa upp former för färdighetsträning och samverkan vård omsorg
Fortsatt utveckling av pilotarbete från 2022 för att testa och utveckla hållbara former för färdighetsträning och samverkan mellan vård och omsorg. Under året har träning skett mellan Jakobsbergsgeriatriken, Järfälla och Upplands-Bro. Parterna har tillsammans prioriterat och tagit fram program/aktiviteter för gemensam färdighetsträning. Fokus lades initialt på sjuksköterskorna och deras behov, med målet att uppnå en högre och jämnare kompetensnivå samt öka samverkan. Teman har varit centrala infarter, andning

och luftvägar, kateterisering samt blodtransfusion. Vid uppföljning av piloten beskriver deltagarna att det är stimulerande att få ny/uppdaterad kunskap med teori och praktik i kombination, samt vikten av att få träffa kollegor och bygga relationer med samarbetspartners. Under 2024 tas en plan för fortsatt gemensam träning fram för ett långsiktigt och hållbart arbete. Utöver pilotarbetet har även uppföljning och lärande från andra pågående initiativ genomförts, exempelvis Upplands Väsby, och kommer rapporteras under 2024.

Akademisk geriatrik (AKA-plattformen), stärka kliniska lärmiljöer inom geriatrisk hälso- och sjukvård samt ASiH/SPSV

Fortsättning från tidigare år. I nära samarbete mellan verksamheter (oberoende av driftsform) och akademi/utbildning leder FOU nu ett nätverk för AKor (adjungerade kliniska adjunkter) inom geriatrisk verksamhet, ASiH, SPSV, närakuter, kommunal verksamhet och akademien (AKA plattformen). Under 2023 har nätverket haft fyra träffar. Syftet är att stärka den kliniska lärmiljön för studerande inom geriatrisk hälso- och sjukvård samt ASiH/SPSV i länet och att bidra till systematiskt förbättringsarbete och goda rekryteringsmöjligheter. Plattformen har bidragit till att andelen berörda kliniker/verksamheter som initierat pedagogiska modeller, studerandeprocessen och student-tät miljö har ökat. Medverkande verksamheter påtalar AKA plattformens katalyserande effekt där flertalet verksamheter i dag har ett större fokus på utbildningsfrågor som en del i vårduppdraget trots rådande situation. Finansieras av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm.

Samordning av verksamhetsintegrerat lärande för geriatrisk hälso- och sjukvård samt ASiH

Fortsättning från tidigare år. Samordning avseende VIL (VIL = verksamhetsintegrerat lärande) har vidareutvecklats under året. Arbetet sker i dialog med både regionsdrivna samt privata verksamheter inom geriatrik, ASiH och SPSV och i samverkan med representanter från universitet och högskolor inom Region Stockholm. Gemensam VIL-samordnare har kontinuerligt identifierat, etablerat och vidareutvecklat kontakten med etablerade och nya vårdverksamheter samt fungerar som ett nav i beställningen av VIL, enligt beställningsförfarande i regionen. Även uppdrag att stärka vårdens kapacitet att erbjuda högkvalitativ VIL och möjliggöra samverkan och lärande genom bl.a. nätverk mellan involverade verksamheter och lärosäten i frågor om VIL. Genom stärkta strukturer rörande VIL inom berörda verksamheter har förutsättningar för tillgång till VFU ökat genom att flera nya enheter kunnat identifieras och som kunnat initieras till utbildningsåtagandet. Finansieras av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm.

Samarbete med Vård och Omsorgscollege

Ett annat exempel på vård och omsorg i samverkan med akademi och utbildning är representation och engagemang från FOU nu i Vård och Omsorgscollege. FOU nu samarbetar med lokala college inom ägarnas geografiska område och är vid förfrågan representanter i lokala styrgrupper.

Lärande nätverk, omvärldsbevakning, spridning av kunskap samt stöd vid implementering

Metoder för att sprida och stödja användning av ny kunskap och förändringsarbete inklusive uppföljning har utvecklats. Stor vikt har lagts vid att möta medarbetare och verksamheter i deras vardag, där forskning och utveckling sker och resultaten används. Lärande nätverk har bedrivits där verksamheter tillsammans lärt av varandra samt utbytt kunskaper och erfarenheter.

Lärandenätverk Välfärdsteknologi

Nätverket har inte haft några träffar 2023. I dialog med kommunerna söker FOU nu nya former för erfarenhetsutbyte kring denna fråga. Förslag har kommit om tematräffar kring specifika angelägna frågor.

Delaktighet i det digitaliserade samhället

Länsövergripande arbete för kunskapsspridning, erfarenhetsutbyte och lärande för att motverka digitalt utanförskap. Är ett öppet regionalt dialogforum för kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna i länet. FOU nu har aktivt bidragit med att arrangera och hålla i själva dialogforumen inklusive dokumentation. Arbetet sker i samarbete med FoU:er i Stockholms län, forskare vid CACTUS (Karolinska Institutet). Dialogforumen vänder sig till intresserade inom kommuner, region Stockholm och civilsamhället (pensionärer, brukarorganisationer) mfl. I år erbjöds en forskarförmiddag och ett dialogforum, vid båda tillfällena deltog forskare från andra delar av Sverige. Ca 75 personer deltog 22 mars i Forskarförmiddag om delaktighet i digitaliserat samhälle och Ca 70 deltog 10 okt, vid dialogforumet om ”vad gör professionen som inte tekniken kan”?

Samarbete Öppna jämförelser äldre, LSS, och myndighet

Arbetsmodellen för systematiskt förbättringsarbete genom samverkan utifrån Öppna jämförelser (ÖJ). Samordning har skett inför inlämning av uppgifter vars resultat sedan sammanställts och diskuterats på analysmöten. Öppna jämförelserns kalender uppvisade fortfarande en del förändringar jämfört med åren innan pandemin, men var mer reguljär än under pandemiåren. Förberedande möten genomfördes och arbetsmaterial producerades planenligt på våren (enhetsundersökningen äldre+LSS samt kommunundersökningen äldre+LSS) samt analysmöte på hösten

(kommunundersökningen äldre+LSS). Arbetsmaterial producerades också för brukarundersökningen (äldre).

FOU nu har en faciliterande roll; håller i möten och sammanställer enkla rapporter där resultat jämförs mellan kommunerna samt länet och riket.

Lärande och erfarenhetsutbyte IBIC

Lärandenätverk mellan kommuner i frågor som rör IBIC. Nätverket har träffats i fyra digitala möten under året där berörda personer från kommunerna medverkat. Träffarna fortsätter att vara ett forum för erfarenhetsutbyte och ett sätt för FOU nu att bidra till spridning av ny information och kunskap från bl.a. Socialstyrelsen och SKR.

Gemensamt arbete mellan FOU nu och FoU Nordväst kring vuxna

FOU nu medverkade vid FoU Nordvästs temadag i maj med fokus vuxna. Blä lyftes samsjuklighetsutredningen. Flera gemensamma frågor mellan funk och IFO och viss del äldreomsorgen identifierades. FoUerna ska fortsätta gemensam behovinventering.

Stärkt regional samverkan för Forskning, Utveckling, Utbildning avseende funktionshinderfrågor i Stockholms län

Samarbetet inom det regionala nätverket för Forskning, Utveckling/Utbildning avseende funktionshinderfrågor i Stockholms län, har fortsatt. Samverkan sker utifrån frågan: ”Hur kan vi på bästa och mest effektiva sätt bidra till att de forskningsresultat, kunskaper och erfarenheter som finns får god spridning i länet och skapar nytta hos verksamheter som möter personer med funktionsnedsättning?”. Medverkande parter är Forum Carpe, Habilitering och Hälsa, FoU:er, Akademiskt primärvårdscentrum, Storsthlm, länsstyrelsen samt Region Stockholm. Nätverket genomförde en regional konferens (digital minikonferens för korta presentationer av aktuella arbeten/studier i länet). Konferensen var den 16 feb med temat: FN- konventionen – från teori till praktik. Ca 100 personer deltog. Storsthlm är nu sammakallande i nätverket. Under hösten påbörjades planeringen för nästa års konferens som är den **12 mars 2024** med tema: hälsa.

Digitala lunchseminarium

Tre digitala lunchseminarium har genomförts under hösten, som ett kompletterande sätt att sprida kunskap och bidra till gemensamt lärande.

- "Samverkan i det förebyggande arbetet" (september)

Projektet SAMSAS presenterades, där aktörer från kommun och civilsamhälle har samskapat samverkan tillsammans med FoU-medarbetare. Aktörerna har tillsammans utvecklat former för hur de kan samverka för att förebygga ohälsa

hos äldre. Medarbetare från Förebyggandeenheten i Upplands-Bro medverkade och redogjorde för sina erfarenheter som aktör i projektet och om samverkansnätverket SAMSAS Upplands-Bro.

- "Systematisk färdighetsträning för ökad kompetens och samverkan" (oktober)

FOU nu tillsammans med involverade personer från Järfälla och Upplands-Bro talade om sina erfarenheter om arbetet med att ta fram program/aktiviteter för färdighetsträning i samverkan med kommun, primärvård och slutenvård samt effekterna både rörande ökad färdighet samt stärkt samverkan mellan medverkande personer/verksamheter.

- "Anhörigperspektivet – en fråga för hela socialtjänsten. Exempel på hur anhörigstöd kan samskapas" (december)

FOU nu tillsammans med forskarteamet samt medverkan från anhörig resonerade kring anhörigperspektivet och hur hur anhörigstöd kan samskapas.

Erfarenhetsutbyte kring fast omsorgskontakt inom hemtjänst

Införandet av fast omsorgskontakt i hemtjänsten pågår och för att stödja införandet samt stärka gemensamma lärdomar kring hur det kan bidra till en nära vård och omsorg har ett erfarenhetsutbyte mellan kommunerna inletts. En första träff hölls under hösten.

Samordning och utveckling av FoU

Samordning mellan FoU:er norr i norra länet

Styrgrupperna för de tre FoU-enheterna FoU Nordost, FoU Nordväst och FOU nu kom under våren 2023 överens om att undersöka möjligheterna till ökad samordning mellan enheterna för att skapa en mer ändamålsenlig, hållbar och verkningsfull FoU-verksamhet. Under året har en utredningsprocess genomförts i tre steg;

- Steg 1) Förstudie – nuläge

I det första steget gavs en överblick över de tre FoU-enheternas uppdrag, kompetenser, organisering och roll i det lokala, regionala och nationella sammanhanget. Vad som skiljer och vad som är likt avseende enheternas inriktning samt vilka frågor som bedöms särskilt angelägna att fortsatt utredning belyser.

- Steg 2) Samsyn inriktning: önskat framtida värde med FoU

I det andra steget identifieras ägarorganisationernas tankar om behov och önskat värde med FoU.

- Steg 3) Förslag till utformning av samordning av FoU-enheterna i norra delen av länet

I det tredje steget togs scenarier fram utifrån beslutad inriktning i tidigare steg.

I december fattade styrgruppen för utredningen beslut att huvudmannaskapsfrågan bryts ut från resterande utredning och prioriteras då det bedöms vara viktigt att kunna komma överens innan nästa steg tas.

Fortsatt utveckling av Regionala Samverkans och Stödstrukturer samt synergier i kunskapsstyrning kommun och region

FOU nu är en del av kunskapsstyrningen inom socialtjänsten och där med en del av Regional samverkans- och stödstruktur, RSS. RSS är en regional aktör i kunskapsstyrningen inom socialtjänsten och närliggande hälso- och sjukvård. RSS möjliggör bland annat att samlas i länet kring strategiskt viktiga frågor, utnyttja befintliga resurser på ett mer samordnat och resurseffektivt sätt samt att förbättra förutsättningarna för evidensbaserad praktik inom socialtjänst och närliggande hälso- och sjukvård i länet.

FoU med i Samrådsgrupper HÖKen

FOU nu är med i den nystartade regionala samrådsgruppen; Hälsa hos personer med funktionsnedsättning. I de övriga samrådsgrupperna finns representation från andra FoU-verksamheter.

3 Medarbetare

Under 2023 har FOU nu haft 14 personer anställda varav sju disputerade, två docenter, samt två doktorander. Samtliga medarbetare vid enheten delar sin arbetstid med annan arbetsgivare eller uppdrag. Detta ses som ett viktigt komplement till verksamheten. FOU nu får på så sätt en ytterligare förankring inom äldreomsorg, äldreomsorg, funktionshinderområdet, primärvård, geriatrik, universitet eller intresseorganisation. Utifrån verksamhetens uppdrag strävar FOU nu efter att ha en mångfald av individer med olika kompetenser och perspektiv.

Arbetsmiljön följs kontinuerligt i det systematiska arbetsmiljöarbetet via exempelvis medarbetarenkät, APT och skyddsronder. Eftersom en del arbeten tillsammans med involverade parter bedrivs i projektform (exempelvis genom externa medel) kan antalet årsarbetare vid en specifik tidpunkt variera. Under 2023 hade FOU nu 6,7 årsarbetare.

4 Ekonomi

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning 2023 FOU nu Tkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvik mot budget
Patientavgifter	0	0	0
Såld hälso- och sjukvård	0	0	0
Utskrivningsklara patienter	0	0	0
Utomlänsintäkter	0	0	0
Övrig såld hälso- och sjukvård	0	0	0
FOUU-bidrag	5 989	4 237	1 752
Övriga intäkter	2 443	2 828	-385
Verksamhetens intäkter	8 432	7 065	1 367
Personalkostnader inkl förändr sem-/ löneskuld	-6 162	-4 807	-1 355
Köpta primärtjänster	0	0	0
Verksamhetsanknutna tjänster	0	0	0
Läkemedel	0	0	0
Material och varor	-15	-10	-5
Hyreskostnader	-437	-450	13
IT-kostnader	-224	-225	1
Inhyrd personal	0	0	0
Övriga kostnader	-1 553	-1 568	15
Verksamhetens kostnader	-8 392	-7 060	-1 332
Avskrivningar	-16	-5	-11
Finansnetto	0	0	0
Resultat	25	0	25

Verksamhetens intäkter har under 2023 bestått av FOUU-bidrag som inkluderar basanslag från ägarna, ersättning för arbete rörande AKA-plattform och VIL-samordning (från RS). Övriga intäkter utgörs exempelvis av statliga stimulansmedel via Storsthlm och RSS från överenskommelsen God och nära vård, externa forskningsanslag, samt intäkter i samband med samlokalisering med FoU Nordväst. Skillnaden mellan budget och utfall för respektive intäkt beror delvis på hur de bokförts. Den sammantagna ökning av intäkter beror på intäkter som tillkommit under året.

Under "Övriga kostnader" finns utgifter som rör ersättning till Akor (via extern finansiering AKA-plattform från RS), inlånning av personal, samt andra projekt- och arbetsplatsrelaterade kostnader. Ökningen av kostnader jämfört med budget förklaras av

ökning i PO-pålägg samt kostnader i samband med arbeten som tillkommit eller intensifierats under året.

5 Verksamheten 2024

Under 2024 planeras fortsatt arbete och fördjupning utifrån ägarnas gemensamma fokusområden; *stöd i omställningen mot en God och Nära vård och omsorg och stöd till omställning nya Socialtjänstlagen*. FoU-arbetena återfinns områdena:

- Stöd och kunskap för samverkan
- Stöd och kunskap för kompetens och kunskapsbaserad praktik
- Stöd och kunskap förebyggande och delaktighet
- Lärandenätverk
- Regional samverkan

Planerade arbeten involverar både region och kommun/vård och omsorg i samverkan samt rymmer i regel både äldre- och funktionsnedsättningsperspektivet.

Under 2024 fortsätter arbetet med samordning mellan FoU:er i norra länet, för en mer ändamålsenlig, hållbar och verkningsfull FoU-verksamhet.

Håkan Uvbagen, Verksamhetschef FOU nu, 2024-01-31

